

Matti Pesonen

Helsingin postitoimipaikat - 1809 - 2020

Osa 1 - 1809 - 1923

Matti Pesonen

Helsingin postitoimipaikat – 1809 – 2020

Osa 1 – 1809 - 1923.

Lukijalle:

Helsinki nykyinen kotipaikkani ja Suomen pääkaupunki. Keräilijänä suurin mielenkiintoni on asioiden tutkiminen ja uusien asioiden oivaltaminen. Keräilijänä, joka olen ja aina ehkä tutkimiseen viehtyneenä henkilönä valinnut keräily alueikseni hieman unohduksiin jääneet filatelian alueet. Ensimmäinen kiinnostukseni oli Suomen Kotkamerkit ja sitä seurasi Maalaiskirjeenkantajien numeroleimat joka on edelleen keräilyssäni yksi intohimo.

Helsinki keräilyni alkoi siitä, kun huomasin miten vähän Helsingin alueen postitoimintaa yleensä tunnetaan. Leimoja Helsingin postitoimipaikoista tunnetaan paljon erilaisia pienin eroin ja postitoimipaikkoja on useita. Tämä syy muutti ajatteluani hieman syvemmälle leimojen taakse. Ajatus Helsingin postitoimipaikkojen osoitteiden etsimiseen ja selvittämiseen missä ne sijaitsivat ja miten ne muuttuivat ajan myötä.

Postitoimipaikkojen osoitteiden selventämisen yhteydessä selviää myös mitä tämä kyseisen toimipaikan kuului tehdä ja mitä ei. Tarkoituksena on esittää kaikki Helsingin postitoimipaikat vuodesta 1809 aina vuoteen 2020. Toimipaikkojen jälkeen on osio missä kerrotaan muista postitoiminnan tapahtumista.

Helsingin pääpostitoimipaikan alun yhteydessä esitän poikkeuksellisesti lähetykset mistä selviää leima tyyppiä mitä käytettiin. Muiden toimipaikkojen osalta esitän vain yhden kohteet tekstin kera missä kerrotaan toimipaikan muutokset.

Kirjan esitys on jaettu kolmeen osaan. Ensimmäinen osa käsittää vuodet 1809-1923. Vuonna 1809 siirryttiin Ruotsin vallasta Venäjän Keisarikunnan vallan alle. Vuonna 1923 oli ensimmäinen postitoimipaikkojen nimen muutos. Helsingin alueen postitoimipaikat muutettiin Helsingfors / Helsinki nimisiksi ja leimasin mallit muuttuivat silta leimoiksi. Postin toiminnot jatkuvat tästä hieman pidemmälle.

Toinen osa kertoo vuosien 1923 ja vuosien 1965/1966 ajasta. Vuonna 1923 muutettiin Helsingin keskustan useat postitoimipaikat Helsinki nimisiksi. Helsingin laitamilla olevat alueet nimettiin kaksikielisiksi paikan kummankin suomenkielisen ja ruotsinkielisen nimen mukaan. Vuonna 1965 / 1966 välisenä aikana aloitettiin kaikkien nimien muutos Helsinki nimisiksi.

Kolmas osa kertoo vuodesta 1966 aina vuoteen 2020. Vuonna 1966 oltiin muutettu kaikki nimet Helsinki / Helsingfors nimiksi. Tämä kuului osana koko maata koskevaa postinumero uudistusta ja Helsinki oli ensimmäinen paikkakunta jossa tämä tehtävä suoritettiin. Tässä toimenpiteessä Helsinki sai nykyisen muotonsa ja siksi osassa yksi on mukana alueita mitkä eivät kuuluneet heti Helsingin posti alueeseen. Vuosi 2020 on valittu siksi kirjan loppumis ajankohdaksi, koska tänä vuonna lopetti Helsingin pääpostitoimipaikka Helsinki 10 toimintansa ja 24.4.2020 sain varman tiedon siitä.

Palautetta voi lähettää:

Matti Pesonen, Paneliantie 29C, 00940 HELSINKI

Sähköposti: masan@saunalahti.fi

© 2021 Matti Pesonen

Kustantaja: Bod – Books on Demand GmbH, Helsinki, Suomi.

Valmistaja: Bod – Books on Demand GmbH, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-804-623-3

Teoksen kopioiminen ilman tekijän kirjallista lupaa on kielletty.

Hakemisto kirja 1 – 1809 -> 1923.

Alkusivut kirjat 1 & 2 & 3 4-8

2.1.1 Helsingin postitoiminnan alku 9-11

2.1.2. Weurlanderiin muutto.	12
2.1.3. Postipalatsi	13-15
2.1.4. Lisärakennus	16

2.2 Alipostitoimipaikat.

2.2.1. Sveaborg postikonttori.	17
2.2.2. Malm postiasema.	18
2.2.3. Asemahuoneen postitoimitus	19-20
2.2.4. Sörnäs postiasema.	21
2.2.5. Bulevardin haaraosasto	22-23
2.2.6. Kaivopuiston haaraosasto	24-25
2.2.7. Berghäll postiasema	26-27
2.2.8. Töölön postiasema	28
2.2.9. Fredriksberg postiasema	29
2.2.10. Ås postiasema	30-31
2.2.11. Skattuden / Katajanokka postiasema.	32
2.2.12. Mosabacka postiasema	33

2.3 Toisen luokan haara-osastot

2.3.1. Helsingfors / Helsinki I	34
2.3.2. Helsingfors / Helsinki II	35
2.3.3. Helsingfors / Helsinki III	36
2.3.4. Helsingfors / Helsinki IV	37
2.3.5. Helsingfors / Helsinki V	38
2.3.6. Helsingfors / Helsinki VI	39
2.3.7. Helsingfors / Helsinki VII	40
2.3.8. Helsingfors / Helsinki VIII	41
2.3.9. Helsingfors / Helsinki IX	42

2.4 Postipysäkit

2.4.1. Äggelby postipysäkki	43
2.4.2. Boxbacka postipysäkki	44
2.4.3. Lillhoplaks postipysäkki	45
2.4.4. Hoplaks postipysäkki.	46
2.4.5. Sockenbacka postipysäkki	47
2.4.6. Hermanstad pp postipysäkki	48
2.4.7. Lepola postipysäkki.	49
2.4.8. Kårböle postipysäkki.	50
2.4.9. Baggböle postipysäkki.	51
2.4.10. Väli Taipale postipysäkki.	52
2.4.11. Brändö-Villastad pp postipysäkki	53
2.4.12. Drumsö postipysäkki	54
2.4.13. Botby postipysäkki.	55

2.5. Postinkuljetus muualle ja takaisin.

2.5.1. Höyrylaiva posti	56-58
2.5.2. Rautatiet postin kuljetuksessa	59
2.5.3. Lentoposti	60-61

2.6. Postin muita toimintoja.

2.6.1. Sanomalehdet	62-63
2.6.2. Lähtevän tavarantoimisto	64-66
2.6.3. Paketti osasto.	67-69
2.6.4. Postiennakko osasto	70
2.6.5. Postiosoitus toimisto	71
2.6.6. Halinto	72
2.6.7. Poste-réstante	73
2.6.8. Postilokerot	74
2.6.9. Lajittelu osasto.	75
2.6.10. Tiedustelu osasto	76
2.6.11. Ulkomaiden paketit.	77
2.6.12. Maalaiskirjeenkanto	78-79
2.6.13. Kuvioleimat	80

2.7. Ulkopuoliset toimijat

2.7.1. Helsinki Kaupunkiposti	81
2.7.2. Valtion rautatiet	82
2.7.3. Sisällissota	83
2.7.4. Erikoisleimat	84
2.7.5. Postimerkki automaatti	85
2.7.6. Kirjelaatikot.	86

2.8. Muuta Helsinkiin liittyvää

2.8.1 Kirjaaminen	87-90
2.8.2. Postin vahingoksi toimiminen.	91-92
2.8.3. Paikallisposti	93-94
2.8.4. ANK ja tulo leimat	95
2.8.5. Lunastus	96
Lähdeluettelo	97
Muuta kirjallisuutta	98

Hakemisto kirja 2 – 1923 – 1965/66

3.0. Pääpostitoimipaikka.	Sivu		
3.1. Helsinki / Helsingfors	9-11		
3.2. Alipostitoimipaikat			
3.2.1. Helsinki / Helsingfors	12	3.2.43. Helsinki / Helsingfors	30 56
3.2.2. Helsinki / Helsingfors	13	3.2.44. Marjaniemi / Marudd	57
3.2.3. Helsinki / Helsingfors	14	postiasema.	58
3.2.4. Helsinki / Helsingfors	15	3.2.45. Pirkko postiasema	59
3.2.5. Helsinki / Helsingfors	16	3.2.46. Vanha-Käpylä/Gamla-Kottby	60
3.2.6. Helsinki / Helsingfors	17	3.2.47. Helsinki / Helsingfors	31 60
3.2.7. Helsinki / Helsingfors	18	3.2.48. H:ki Vanhakaupunki / H:fors	61
3.2.8. Helsinki / Helsingfors	19	Ganmmelstaden	62
3.2.9. Helsinki / Helsingfors	20	3.2.49. Helsinki-Kallio / Helsingfors-	63
3.2.10. Helsinki / Helsingfors	21	Berghåll.	64
3.2.11. Helsinki / Helsingfors	22	3.2.50. Taivaskallio / Himmelsberget	65
3.2.12. Helsinki / Helsingfors	23	3.2.51. Helsinki -Töölö / Helsingfors -	66
3.2.13. Helsinki / Helsingfors	24	Töölö	67
3.2.14. Helsinki / Helsingfors	25	3.2.52. Helsinki / Helsingfors	32 65
3.2.15. Helsinki / Helsingfors	26	3.2.53. Maunula / Månsas	66
3.2.16. Käpylä / Kottby	27	3.2.54. Pohjois-Haaga / Norra-Haga	67
3.2.17. Brändö Helsingfors / Brändö	28	3.2.55. Etelä - Kaarela / Södra -	68
Helsinki postiasema.	29-30	Kärböle	69
3.2.18. Mosabacka postiasema	31	3.2.56. Heikinlaakso / Henriksdal	70
3.2.19. Fredriksberg postiasema	32	3.2.57. Helsinki Porthania / H:fors	71
3.2.20. Sockenbacka postiasema	33	Porthania.	72
3.2.21. Äggelby postiasema	34-35	3.2.58. Roihuvuori / Kasberget	73
3.2.22. Hoplaks postitoimitus	36	3.2.59. H:ki Munkkivuori / H:fors	74
3.2.23. Malm postiasema	37	Munksberget.	75
3.2.24. Fastböle / Puistola	38	3.2.60. Paloheinä / Svedängen	76
postiasema	39	3.2.61. Helsinki / Helsingfors	42 74
2.3.25 Suomenlinna / Sveaborg	40	3.2.62. Mellunkylä / Mellungsby	75
postikonttori	41	3.2.63. Puotila / Potbygård	76
3.2.26. Helsinki / Helsingfors	42	3.2.64. Pihlajamäki / Rönnebacka	77
3.2.27. Helsinki / Helsingfors	43	3.2.65. Kaivoksela / Gruvsta	78
3.2.28. Helsinki / Helsingfors	44	3.2.66. Helsinki / Helsingfors	43 79
3.2.29. Helsinki / Helsingfors	45		
3.2.30. Helsinki / Helsingfors	46	3.3. Postipysäkit	
3.2.31. Helsinki / Helsingfors	47	3.3.1. Hermanstad pp	
3.2.32. Santahamina / Sandhamn	48	postipysäkki	80-81
3.2.33. Helsinki / Helsingfors	49	3.3.2. Lauttasaari / Drumsö	
3.2.34. Helsinki / Helsingfors	50	postipysäkki	82
3.2.35. Munknäs / Munkkiniemi	51	3.3.3. Boxbacka postipysäkki	83
3.2.36. Helsinki / Helsingfors	52	3.3.4. Kärböle postipysäkki.	84
3.2.37. Helsinki / Helsingfors	53	3.3.5. Baggböle postipysäkki	85
3.2.38. Helsinki / Helsingfors	54	3.3.6. Botby postipysäkki	86
3.2.39. Helsinki / Helsingfors	55	3.3.7. Degerö postipysäkki	87
3.2.40. Itä-Pakila postiasema		3.3.8. Hevossalmi / Hästnässund	
3.2.41. Nordsjö postiasema		postipysäkki	88
3.2.42. Helsinki / Helsingfors		3.3.9. Tammelund postipysäkki	89
		3.3.10. Viilinki / Villinge postipysäkki	90
		3.3.11. Jollas postipysäkki	91

3.4. Postinkuljetus muualle ja takaisin

3.4.1. Laivaposti	92-93
3.4.2. Lentoposti.	94-95
3.4.3. Maalaiskirjeenkanto	96

3.5. Muut toiminnot

3.5.1. Sanomalehdet	97
3.5.2. Postimuseo	98
3.5.3. Lennätinliikenne osasto I	99
3.5.4. Lennätinliikenne osasto II	100
3.5.5. Postimerkinäyttely	101
3.5.6. Postimerkki & huvilippu varasto.	102
3.5.7. Zeppelin	103
3.5.8. Postimerkki automaatti	104
3.5.9. Viestilliset ketjuleimat.	105
3.5.10. Postiautot	106
3.5.11. Postiosoitukset	107
3.5.12. Malmin lentokenttä	108
3.5.13. Uusi pääpostitalo	109
3.5.14. Valtionrautatiet Helsingissä	110
3.5.15. Sota	111
3.5.16. Kuntaliitos	112
3.5.17. Lastenpäivän posti	113
3.5.18. Paikallistaksa alueet	114
3.5.19. Olympialaiset	115
3.5.20. Postilakot	116
3.5.21. Tullipostiosasto	117
3.5.22. Korkeasaari & Linnanmäki & Seurasaari	118

3.6. Helsinki / Helsingfors lisäleimat

3.6.1. Helsinki / Helsingfors pääpostin lisäleimat	119-121
Lähdeluettelo	123
Muuta kirjallisuutta	124

Hakemisto kirja 3 – 1965/66 - 2020.

4.0. Pääpostitoimipaikka.

4.1. Helsinki / Helsingfors 10	9
--------------------------------	---

4.2. Alipostitoimipaikat - 1965

4.2.1. Helsinki / Helsingfors 80	10
4.2.2. Helsinki / Helsingfors 82	11
4.2.3. Helsinki / Helsingfors 83	12
4.2.4. Helsinki / Helsingfors 84	13
4.2.5. Helsinki / Helsingfors 85	14
4.2.6. Helsinki / Helsingfors 86	15
4.2.7. Helsinki / Helsingfors 91	16
4.2.8. Helsinki / Helsingfors 93	17-18
4.2.9. Helsinki / Helsingfors 95	19
4.2.10. Helsinki / Helsingfors 96	20
4.2.11. Helsinki / Helsingfors 129	21
4.2.12. Helsinki / Helsingfors 90	22
4.2.13. Helsinki / Helsingfors 120	23
4.2.14. Helsinki / Helsingfors 121	24
4.2.15. Helsinki / Helsingfors 122	25
4.2.16. Helsinki / Helsingfors 123	26
4.2.17. Helsinki / Helsingfors 124	27
4.2.18. Helsinki / Helsingfors 125.	28
4.2.19. Helsinki / Helsingfors 126	29
4.2.20. Helsinki / Helsingfors 127	30
4.2.21. Helsinki / Helsingfors 29	31
4.2.22. Helsinki / Helsingfors 94	32

4.3. Alipostitoimipaikat – 1966

4.3.1. Helsinki / Helsingfors 7	33
4.3.2. Helsinki / Helsingfors 9	34
4.3.3. Helsinki / Helsingfors 11	35
4.3.4. Helsinki / Helsingfors 12	36
4.3.5. Helsinki / Helsingfors 13	37
4.3.6. Helsinki / Helsingfors 14	38
4.3.7. Helsinki / Helsingfors 15	39
4.3.8. Helsinki / Helsingfors 16	40
4.3.9. Helsinki / Helsingfors 17	41
4.3.10. Helsinki / Helsingfors 18	42-43
4.3.11. Helsinki / Helsingfors 19	44
4.3.12. Helsinki / Helsingfors 20	45
4.3.13. Helsinki / Helsingfors 21	46
4.3.14. Helsinki / Helsingfors 25	47
4.3.15. Helsinki / Helsingfors 26	48
4.3.16. Helsinki / Helsingfors 27	49
4.3.17. Helsinki / Helsingfors 28	50
4.3.18. Helsinki / Helsingfors 30	51
4.3.19. Helsinki / Helsingfors 31	52

4.3.20. Helsinki / Helsingfors	32	53	4.4.11. Helsinki / Helsingfors	41	105
4.3.21. Helsinki / Helsingfors	33	54	4.4.12. Helsinki / Helsingfors	88	106
4.3.22. Helsinki / Helsingfors	34	55	4.4.13. Helsinki / Helsingfors	69	107
4.3.23. Helsinki / Helsingfors	35	56	4.4.14. Helsinki / Helsingfors	23	108
4.3.24. Helsinki / Helsingfors	36	57	4.4.15. Helsinki / Helsingfors	58	109
4.3.25. Helsinki / Helsingfors	37	58	4.4.16. Helsinki / Helsingfors	99	110
4.3.26. Helsinki / Helsingfors	39	59	4.4.17. Helsinki / Helsingfors	79	110
4.3.27. Helsinki / Helsingfors	40	60	4.4.18. Helsinki / Helsingfors	54	111
4.3.28. Helsinki / Helsingfors	42	61	4.4.19. Helsinki / Helsingfors	89	111
4.3.29. Helsinki / Helsingfors	44	62	4.4.20. Helsinki / Helsingfors	22	111
4.3.30. Helsinki / Helsingfors	50	63	4.4.21. Helsinki / Helsingfors	59	111
4.3.31. Helsinki / Helsingfors	51	64	4.4.22. Helsinki Eduskunta		112
4.3.32. Helsinki / Helsingfors	52	65			
4.3.33. Helsinki / Helsingfors	53	66			
4.3.34. Helsinki / Helsingfors	55	67			
4.3.35. Helsinki / Helsingfors	56	68			
4.3.36. Helsinki / Helsingfors	57	69-70			
4.3.37. Helsinki / Helsingfors	60	71			
4.3.38. Helsinki / Helsingfors	61	72			
4.3.39. Helsinki / Helsingfors	62	73			
4.3.40. Helsinki / Helsingfors	63	74			
4.3.41. Helsinki / Helsingfors	64	75			
4.3.42. Helsinki / Helsingfors	65	76			
4.3.43. Helsinki / Helsingfors	66	77-78			
4.3.44. Helsinki / Helsingfors	67	79			
4.3.45. Helsinki / Helsingfors	70	80-81			
4.3.46. Helsinki / Helsingfors	71	82-83			
4.3.47. Helsinki / Helsingfors	72	84			
4.3.48. Helsinki / Helsingfors	73	85			
4.3.49. Helsinki / Helsingfors	75	86			
4.3.50. Helsinki / Helsingfors	76	87			
4.3.51. Helsinki / Helsingfors	81	88			
4.3.52. Helsinki / Helsingfors	97	89			
4.3.53. Helsinki / Helsingfors	101	90			
4.3.54. Helsinki / Helsingfors	200	91			
4.3.55. Helsinki / Helsingfors	300	92			
4.3.56. Helsinki / Helsingfors	92	93			

4.4. Alipostitoimipaikat – 1967 - 2020

4.4.1. Helsinki / Helsingfors	34	94
4.4.2. Helsinki / Helsingfors	68	95
4.4.3. Helsinki / Helsingfors	98	96
4.4.4. Helsinki / Helsingfors	77	97
4.4.5. Helsinki / Helsingfors	24	98-99
4.4.6. Helsinki / Helsingfors	38	100
4.4.7. Helsinki / Helsingfors	74	101
4.4.8. Helsinki / Helsingfors	87	102
4.4.9. Helsinki / Helsingfors	100	103
4.4.10. Helsinki / Helsingfors	78	104

4.5. Helsinki / Helsingfors lisäleimat 1966

4.5.1. Helsinki / Helsingfors 10 pääpostin lisäleimat	113-114
--	---------

4.6. Muut toiminnot

4.6.1. Sanomalehdet	115
4.6.2. Postimuseo	115
4.6.3. Tulliposti	115
4.6.4. Lentoposti	116
4.6.5. Laivaposti	117-118
Helsingin postiosoitekartta	118

Lähdeluettelo	119
---------------	-----

Muuta kirjallisuutta	120
----------------------	-----

2.1.1. Helsingin postitoiminnan alku.

Postihallitus ja Helsingin postikonttori sijaitsivat Senaatintalon eteläisessä siivessä. Tilat oli varattu vain väliaikaiseen käyttöön. Helsingin postitoiminta tapahtui tässä rakennuksessa ja ensimmäisen postileiman konttori sai vuonna 1812.

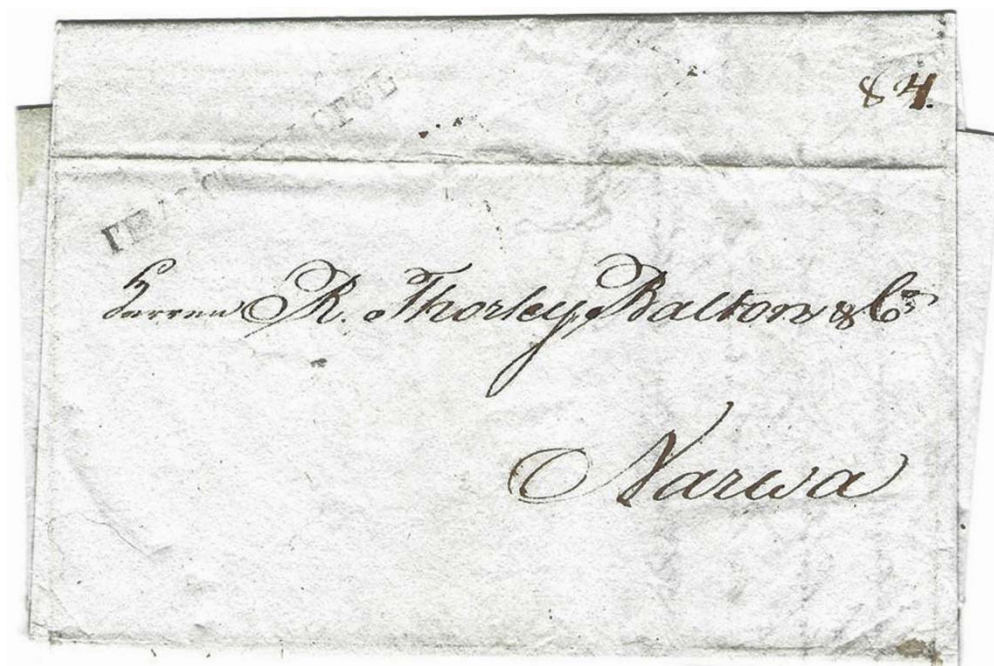
Postitoiminta alkoi jo senaatin taloa edeltävässä talossa. Senaatin puoleinen päärakennus valmistui 1822. Sivurakennus valmistui vasta muutamia vuosia myöhemmin.

▲ Senaatintalo. Postitoiminta alkoi jo senaatin taloa edeltävässä talossa.

Senaatin puoleinen päärakennus valmistui 1822. Sivurakennus valmistui vasta muutamia vuosia myöhemmin.

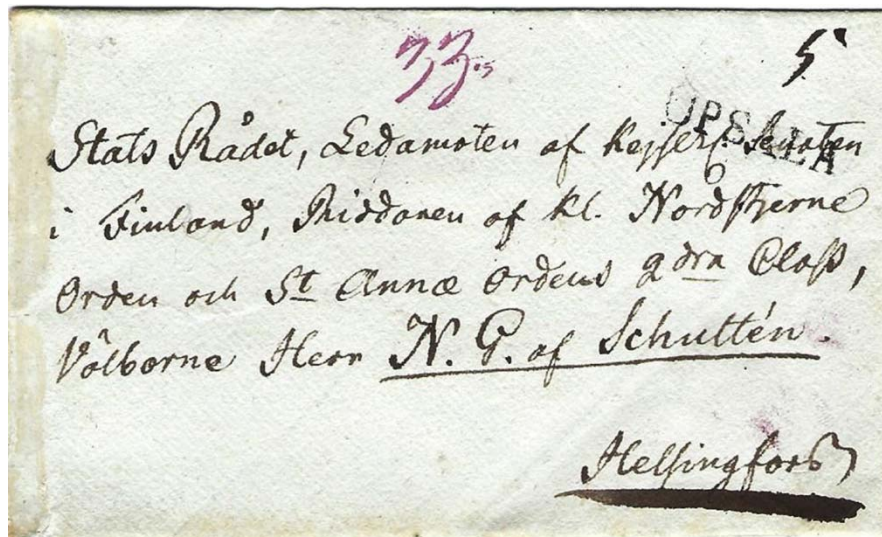
Hans A.Hansson Lübeck

▲ Erittäin varhainen kirje Helsingfors 14.2.1816 -> Loviisa -> Pietari -> Narva 10.2. Takana merkinnät "franco Lovisa" ja Narva tulo kumpikin on merkattu käsin. Kyrillisen Helsinki leiman käyttö aika 1812 - 1842 ja leiman pituus 40mm. Kartteeraus numerot 8 ja 4. Taksan merkintä 16,8 / 1-29.

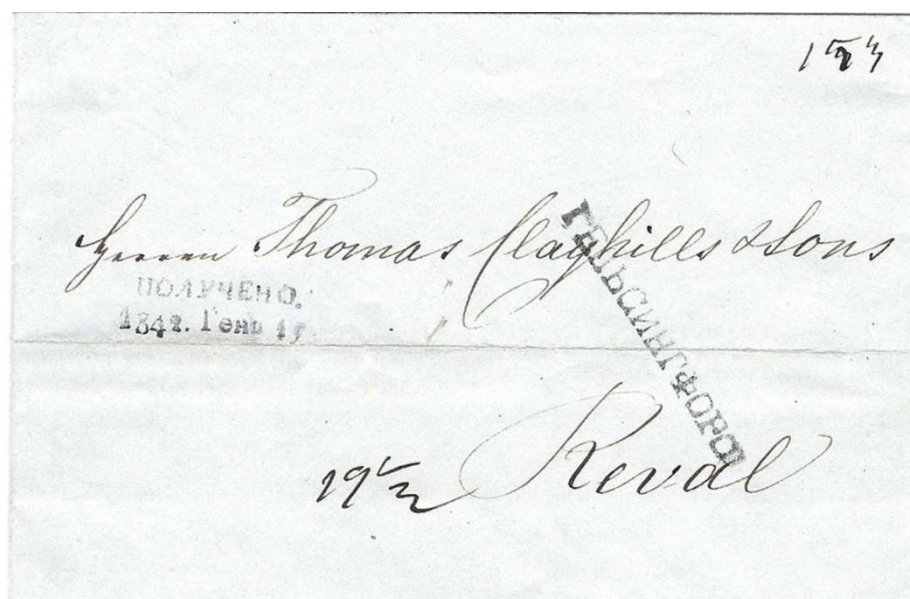
Senaatti muutti Helsinkiin 1818 ja aloitti toimintansa vasta 1822. Vuonna 1824 Aleksanterinkadun puolen eteläiseen siipeen sijoitettiin Postihallitus ja Helsingin postikonttori.

Senaatin eteläinen siipirakennus valmistui 1824 ja itäinen siipi rakennus vuonna 1828. Kirjattujen kirjeiden vakuutus / kirjaus maksu yleisesti vakinaistettiin Suomessa Syyskuun kymmenentenä päivänä vuonna 1827

◀ Kirje Ruotsista, Upsala 13.Juni. 1821 -> Helsinki. Kirjeen kartteeraus numero 5. Lunastus 33 kop.

Helsingin kyrillistä leimaa ei kirjeillä ole, koska leimaus tehtiin vain postitoimipaikasta lähteviin postilähetysten. Helsingin postikonttorissa oli käytössä kaksi erilaista kyrillistä Helsingfors leimaa.

ГЕЛЬСИНГФОРСЪ

Kyrilinen Helsingfors – Pituus 40mm

▲ Kirje Helsingistä 23.Jan.1842 -> Reval 1842 Гень15. Kirjeen kartteeraus numero on 153.

Lähtö leimana on kyrillinen Helsingfors leima ГЕЛЬСИНГФОРСЪ – Käyttö aika 1840 - 1846 ja leiman pituus 45mm.

Postimaksuksi on merkitty 19½ kop

ГЕЛЬСИНГФОРСЪ

Kyrilinen Helsingfors – Pituus 45mm

Kirja kertoo Helsingin postitoimipaikkojen kehityksen vuodesta 1809 aina vuoteen 1923. Muutamat postitoimipaikat ja toimipaikkojen toiminnot jatkuvat tämän ajanjakson yli.

Tämä kirja on Helsingin postitoimipaikat kirjasarjan ensimmäinen osa.

Kaikki toimipaikat eivät heti kuuluneet Helsinkiin vaan toimipaikat on valittu vuoden 1965/66 postinumero uudistuksen mukaan.

